

Sygn. akt II PK 43/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. N.

przeciwko Ministerstwu [...] w W.

o przywrócenie do pracy, sprostowanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 czerwca 2017 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 21 czerwca 2016 r., sygn. akt XXI Pa (...),

I. oddala skargę kasacyjną,

**II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 270 zł
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 21 czerwca 2016 r. oddalił apelację skarżącej powódki G. N. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z 10 grudnia 2015 r., który nakazał pozwanemu pracodawcy Ministerstwu [...] w W., aby wystawił

powódce zaświadczenie Rp-7 oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie, tj. dotyczącym utrzymania zatrudnienia wobec pozornej likwidacji stanowiska pracy oraz sprostowania świadectwa pracy.

Pozwany rozwiązał z powódką umowę o pracę w trybie indywidualnego zwolnienia na podstawie art. 10 ustawy z 13 marca 2013 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz w związku z art. 9 ustawy z 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej z powodu likwidacji stanowiska w związku ze zmianami organizacyjnymi. Powódka pracowała u pozwanego na stanowisku radcy, potem podreferendarza. Pozwany dokonał reorganizacji Departamentu [...], który został podzielony na Departament [...]. W listopadzie 2012 r. powódka została przeniesiona na stanowisko głównego specjalisty w Departamencie [...]. Zajmowała tam samodzielne stanowisko jako specjalista ds. koordynacji prac legislacyjnych.

Prezes Rady Ministrów 23 stycznia 2015 r. podpisał statut, którego regulacja zmieniła strukturę niektórych Departamentów, nieznacznie zmniejszając ich liczbę. Z dwóch Departamentów [...] utworzono jeden Departament [...]. Połączenie powodowało redukcję etatów. Osiem stanowisk przedstawiono do likwidacji. Dwa dotyczyły [...] i sześć [...]. Założeniem zmian była likwidacja stanowisk samodzielnych ze względu na powielanie kompetencji, redukcja miała obejmować około 10% zatrudnienia. Stanowisko powódki, jako samodzielne, zostało zlikwidowane, a jej czynności koordynacyjne z wydziałów [...] przejęło kierownictwo w wyniku połączenia w jeden wydział. Obowiązki powódki przejęli referenci spraw. Po reorganizacji nie było stanowiska tożsamego do zajmowanego przez powódkę. Zadania polegające na przekazywaniu publikacji aktów normatywnych zostały rozdzielone na wszystkie wydziały.

30 stycznia 2015 r. pracodawca wystąpił do Związków Zawodowych z zapytaniem o ochronę powódki. Rada Zakładowa Związku Zawodowego stwierdziła, iż powódka nie jest objęta ochroną indywidualną praw pracowniczych, o której mowa w art. 30 ust. 1 i ust. 2 ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Powódka 30 stycznia 2015 r. otrzymała wypowiedzenie umowy o pracę na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 i art. 36 § 1 pkt 3 k.p. z zachowaniem 3-miesięcznego

okresu wypowiedzenia.

Na wniosek powódki Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła kontrolę w zakresie rozwiązania umowy o pracę i świadectwa pracy. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Sąd Rejonowy stwierdził, że podana przyczyna wypowiedzenia jest konkretna, rzeczywista i prawdziwa. Likwidacja stanowiska powódki nastąpiła w wyniku reorganizacji. Powódka nie kwestionowała reorganizacji. Czynności które wykonywała w ramach samodzielnego stanowiska zostały przejęte i rozdzielone wśród pracowników pracujących pod kontrolą kierownictwa nowo utworzonego departamentu. Stanowisko zajmowane przez powódkę było jedyne w strukturze departamentu i przełożeni nie musieli stosować kryterium doboru do zwolnienia. Zwolnienie powódki nastąpiło w wyniku prawdziwej, konkretnej przyczyny jaką była faktyczna likwidacja stanowiska związana z reorganizacją struktur Ministerstwa, likwidacją departamentów. Z tych przyczyn Sąd uznał roszczenie o przywrócenie do pracy za niezasadne. Za niezasadne uznał też roszczenie o sprostowanie świadectwa pracy. Za uzasadnione Sąd uznał roszczenie o wystawienie zaświadczenia Rp-7.

Sąd Okręgowy zarzuty apelacji uznał za niezasadne. Potwierdził, że zwolnienie powódki zostało dokonane w trybie indywidualnym. Gdy likwidowane stanowisko jest specyficzne, unikalne w strukturze organizacyjnej, to pracodawca nie ma obowiązku przeprowadzania procedury doboru pracowników do zwolnienia. Likwidacja stanowiska pracy powódki nastąpiła w wyniku reorganizacji pozwanego. Kontrola PIP potwierdziła, że nie doszło do zwolnień grupowych. Nie zostały naruszone art. 64 i 65 w związku z art. 3 pkt 1 – 3 ustawy o służbie cywilnej. Z art. 64 i 65 tej ustawy nie wynika obowiązek pozwanego przeniesienia powódki na inne stanowisko. Powódka była zatrudniona na podstawie umowy o pracę i do rozwiązania zatrudnienia zastosowanie miały przepisy Kodeksu pracy. Za niezasadny Sąd uznał także zarzut braku konsultacji z organizacją związkową. Związek wskazał pozwanemu, że powódka nie podlegała ochronie z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o związkach zawodowych. Powódka nie była zrzeszona w organizacji związkowej ani ta nie wyraziła zgody na obronę jej praw, dlatego pozwany nie był zobowiązany do przeprowadzenia konsultacji związkowej z art. 38 k.p.

Na uwzględnienie nie zasługiwał też zarzut niezastosowania art. 51 k.p. w zakresie żądania sprostowania świadectwa pracy. Sąd wskazał, że okres pozostawania bez pracy, o którym mowa w art. 51 § 1 k.p., jest okresem nieświadczenia pracy u pracodawcy, który dokonał wypowiedzenia niezgodnie z prawem. Okres ten nie jest okresem zatrudnienia, ani okresem uznawanym za okres zatrudnienia, lecz jedynie podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia.

Sąd Okręgowy wskazał także, że Sąd Rejonowy nie orzekał co do żądania dotyczącego usunięcia dokumentów z akt osobowych. Pismem z 20 września 2015 r. powódka rozszerzyła powództwo, żądając zobowiązania pozwanego do usunięcia z jej akt osobowych wymienionych dokumentów. Jak wynika z komparycji i sentencji wyroku, Sąd Rejonowy nie orzekał co do tego żądania, zaś kontroli apelacyjnej można poddać tylko rozstrzygnięcie, które wynika z orzeczenia sądu pierwszej instancji (art. 367 § 1 k.p.c.). Zaskarżenie nieistniejącego rozstrzygnięcia nie jest zatem dopuszczalne. Nie można oprzeć apelacji na zarzucie, że sąd nie orzekł o całości żądania strony. W takim wypadku stronie przysługuje wniosek o uzupełnienie orzeczenia lub prawo wystąpienia z odrębnym wnioskiem.

Powódka wniosła skargę kasacyjną, w której zarzucono: I. naruszenie przepisów postępowania:

1. art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 157 § 1, art. 377 zdanie drugie, art. 378 § 1 i art. 391 § 1 k.p.c. przez:

1) niesporządzenie protokołu utrwalającego „przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, pod kierunkiem przewodniczącego, zgodnie z art. 158 § 1” wobec wcześniejszego zrezygnowania przez Sąd ze sprawozdania sprawy, po uprzednim uzyskaniu zgody stron, ale w obecności publiczności „w postaci 3. osób, przedstawionych przez Przewodniczącego, jako aplikanci odbywający praktykę w tym Sądzie, tj. wbrew dyspozycji określonej w zdaniu drugim art. 377 k.p.c. „Nie było przeszkód technicznych”;

2) nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.) oraz dowolne, a nie na podstawie art. 382 w związku z art. 157 § 1 k.p.c., orzeczenie przez Sąd drugiej instancji sprzeczne z art. 387 § 2 zdanie drugie i § 2¹ k.p.c., bowiem wyrok został doręczony powódce 17 sierpnia 2016 r. (ogłoszony 21

czerwca 2016 r.) a w apelacji zgłoszono zarzuty dotyczące ustaleń sądu pierwszej instancji;

2. art. 328 § 2 k.p.c. polegające na sumarycznym i ogólnikowym przytoczeniu przez Sąd Okręgowy w W.: – ustaleń dokonanych przez Sąd pierwszej instancji oraz – niedopuszczeniu dowodu z tzw. protokołu elektronicznego i transkrypcji z postępowania pierwszoinstancyjnego oraz – niepodania przyczyn dla których oddalił żądanie sprostowania świadectwa pracy, zgłoszone 25 maja 2015 r. i modyfikowane 3 czerwca 2015 r., pomimo że Sąd Rejonowy orzekł w tzw. składzie ławniczym, a Sąd Okręgowy w W. nie ustalił składu sądu, który byłby właściwy do orzeczenia w zakresie świadectwa pracy, co uniemożliwia dokonanie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia;

3. art. 386 § 2 w związku z art. 378 i art. 47 § 2 k.p.c. przez niestwierdzenie nieważności postępowania przez sąd pierwszej instancji w zakresie rozpoznania żądania w przedmiocie wydania druku Rp-7 w składzie ławniczym zamiast jednoosobowego i nie orzeczenia o roszczeniu zgłoszonym pismem procesowym z 20 września 2015 r., dotyczącym usunięcia z akt osobowych dokumentów gromadzonych wbrew przepisom o prowadzeniu pracowniczych akt osobowych.

II. naruszenie prawa materialnego:

1. art. 64 i 65 w związku z art. 3 pkt 1-3 ustawy z 28 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (...) i art. 38 oraz art. 30 § 4 w związku z art. 45 k.p. przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przepisy te nie nakładają na pracodawcę obowiązku przeniesienia powódki na inne stanowisko służbowe oraz, że z uwagi na jej zatrudnienie na podstawie umowy o pracę do rozwiązania stosunku pracy mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy, których Sąd nie wskazał, mimo że art. 64 ustawy obejmuje zarówno urzędników służby cywilnej, jak i pracowników. Zatem przepisy Kodeksu pracy nie mają w ogóle w stosunku do powódki zastosowania;

2. § 1 i 2 rozporządzenia z 9 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagrodzenia oraz szczególnych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej (...), przez ich niezastosowanie i w konsekwencji

przyjęcie, że art. 64 i 65 w związku z art. 3 ustawy o służbie cywilnej dają podstawę do rozróżniania pomiędzy kategorią pracowników i urzędników służby cywilnej, mimo że powołane przepisy rozporządzenia rozróżnienia takiego nie wprowadzają;

3. art. 10 i art. 1 ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (...) w związku z art. 64 i 65 ustawy o służbie cywilnej przez błędną wykładnię i przez podzielenie stanowiska Sądu Rejonowego oraz przyjęcie, że doszło u pozwanego do likwidacji jednostki organizacyjnej, nazywanej także stanowiskiem bez rozróżnienia od stanowisk służby cywilnej, oraz że wobec powódki zachodziła konieczność: a) wskazania kryteriów doboru pracowników do zwolnienia oraz b) wcześniejszego oficjalnego, tj. pisemnego zaproponowania powódce przeniesienia na inne stanowisko służbowe lub doręczenia jej decyzji Dyrektora Generalnego przenoszącej na inne równorzędne stanowisko służbowe, tj. głównego specjalisty w rozumieniu rozporządzenia w sprawie stanowisk s.c. i zgodnie z art. 64 i 65 ustawy o służbie cywilnej;

4. art. 30 ust. 2 i 2¹ ustawy z 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (...) przez niewyjaśnienie okoliczności wystąpienia do związków zawodowych przez zastępcę dyrektora w czasie nieobecności głównego dyrektora Departamentu, który reprezentuje pracodawcę w zakresie pracy i organizacji Departamentu, i zwolnienia powódki tego samego dnia w sytuacji, gdy jeszcze nie został ogłoszony i nie wszedł w życie nowy regulamin organizacyjny Ministerstwa [...], mogący stanowić podstawę faktyczną likwidacji samodzielnych stanowisk (funkcji, bowiem te w regulaminie zostały zrównane ze stanowiskami naczelnika wydziału) i niezastosowanie wymienionych przepisów oraz art. 52 § 3 k.p. poprzez błędną wykładnię, że skoro powódka nie była członkiem związku zawodowego, w składzie jego ścisłego zarządu, kobietą w ciąży, to pracodawca nie musiał uwzględniać okoliczności osobistych i życiowych powódki, i wskazywać kryteriów rozwiązania stosunku pracy u pracodawcy Ministerstwa [...], w okolicznościach gdy pracodawca nie zwrócił się do wszystkich działających u niego związków zawodowych z zapytaniem w trybie art. 30 ust. 2¹ ustawy o związkach zawodowych, natomiast;

5. przez niezastosowanie art. 52 § 3 k.p. w związku z art. 38 § 1 k.p. i przyjęcie, że obligatoryjna konsultacja ze związkami zawodowymi była prawidłowa,

również nie poinformowanie Powiatowego Biura Pracy i nieuwzględnienie przez Sąd ustaleń Państwowej Inspekcji Pracy, załączonych do akt sprawy.

Pozwany wniósł o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 5 kwietnia 2017 r. (II PK (...)) odrzucił skargę kasacyjną w zakresie niedopuszczalnego kasacyjnego zaskarżenia orzeczenia w sprawie sprostowania świadectwa pracy (art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie ma zasadnych podstaw.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do zarzutu dotyczącego „niestwierdzenia nieważności postępowania przez Sąd pierwszej instancji”. Skarżąca nie podaje podstawy prawnej zarzucanej nieważności postępowania. W art. 379 k.p.c. mamy zamkniętą liczbę (*numerus clausus*) przyczyn nieważności postępowania. Wydaje się, że skarżącej chodzi o przyczynę z punktu 4 przepisu, tj. gdy skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa. Zarzuca się, iż Sąd pierwszej instancji rozpoznając żądanie wydania druku Rp-7 orzekał w składzie ławniczym a nie jednoosobowym. Zarzut może dotyczyć naruszenia art. 379 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 47 k.p.c. Skarżąca jednak pomija, że Sąd pierwszej instancji uwzględnił jej roszczenie o zobowiązanie pozwanego do wydania jej zaświadczenia Rp-7. Z tego powodu niezasadnie ocenia „uchybień”. Chodzi o to, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w tym zakresie jest na korzyść powódki i nie było objęte dalszym sporem w postępowaniu przed sądem drugiej instancji. Stało się więc prawomocne przed wydaniem wyroku przez Sąd drugiej instancji. Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku. Skoro więc w postępowaniu przed instancją odwoławczą nie doszło do nieważności, a rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji uwzględnia roszczenie powódki, to podnoszony zarzut należało uznać za niezasadny.

Podobnie ocenić należy zarzut dotyczący braku rozstrzygnięcia o roszczeniu usunięcia dokumentów z akt osobowych. Zgodnie z art. 367 § 1 k.p.c. kontroli apelacyjnej można poddać tylko rozstrzygnięcie, które wynika z orzeczenia sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy zasadnie zauważył, że Sąd Rejonowy nie orzekł co do roszczenia o usunięcie dokumentów z akt osobowych. Tym samym, skoro nie

ma orzeczenia, to nie ma podstaw aby kierować do niego zarzut pozostający w granicach dopuszczalnego zaskarżenia.

Odnosnie pkt I.2. skargi kasacyjnej należy stwierdzić, że nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., przez niewyjaśnienie podstawy prawnej zaskarżonego wyroku. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) może być zasadnym zarzutem kasacyjnym, gdy uzasadnienie orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00; z 5 września 2001 r., I PKN 615/00 oraz z 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05; z 18 marca 2003 r., IV CKN 1862/00, a także postanowienia z 20 lutego 2003 r., II CKN 1138/00 oraz z 5 kwietnia 2002 r., II CKN 1368/00). Tego zaś Sądowi drugiej instancji nie można zarzucić, bowiem uzasadnienie wyroku przedstawia stan faktyczny i wskazuje przepisy prawa materialnego, na podstawie których oceniono zasadność zgłoszonych roszczeń. Zrozumiała jest argumentacja prawna rozstrzygnięcia.

Jeśli zaś chodzi o brak przeprowadzenia dowodu w sprawie, to właściwym jest zarzut naruszenia art. 217 § 3 k.p.c., czyli niedostatecznego wyjaśnienia przez sąd spornych okoliczności. W skardze kasacyjnej nie wykazano jednak w jaki sposób niedopuszczenie dowodów mogło wpłynąć na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). O wyniku sprawy decyduje zastosowanie prawa materialnego, albowiem to ono wyznacza jakie postępowanie dowodowe jest w sprawie konieczne dla dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności i czy dowody miały istotne znaczenie w sprawie. Zarzut procesowy w tej części nie został uzasadniony. Naruszenie przepisów postępowania nie zawsze jest wystarczającą podstawą skargi kasacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 29 listopada 1996 r., III CKN 14/96, OSP 1997 z. 3, poz. 65), jako że chodzi o wykazanie, iż uchybienie przepisom mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Zarzut nie wykazuje związku naruszenia z wynikiem sprawy, czyli z zastosowaniem prawa materialnego. W tym miejscu podkreślić należy, że Sąd Najwyższy, jest związany ustalonym stanem faktycznym, na którym oparto zaskarżony wyrok (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Granicę

ustaleń stanu faktycznego stanowi dwuinstancyjne postępowanie przed sądem powszechnym. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. ze względu na ograniczenie wynikające z art. 398³ § 3 k.p.c. nie może być podstawą zarzutu kasacyjnego. Związanie ustalonym stanem faktycznym wyklucza nie tylko przeprowadzenie postępowania dowodowego, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2014 r., I UK 434/13, LEX nr 1446443).

Rozważania w zakresie ścisłego związku naruszenia przepisów procedury cywilnej i jej wpływu na wynik sprawy należy odnieść także do zarzutu sformułowanego w pkt I.1.1). Podkreślić należy, że do zaistnienia podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. potrzebne jest stwierdzenie, że doszło do naruszenia przepisu prawa procesowego i że naruszenie mogło doprowadzić do błędnego rozstrzygnięcia materialnego. Skarżąca podnosi, że na rozprawie apelacyjnej nie został sporządzony protokół utrwalający „przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie (...)”, jednak nie wykazuje w jaki sposób takie uchybienie proceduralne przenosi się na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). W aktach sprawy jest pisemny protokół z rozprawy apelacyjnej przeprowadzonej 7 czerwca 2016 r. W protokole jest adnotacja, że na podstawie art. 377 k.p.c. Sąd za zgodą stron zrezygnował ze sprawozdania. Z treści protokołu wynika, że powódka była stroną aktywną w trakcie tego posiedzenia. Korzystała z udzielonego jej głosu w sprawie, przedstawiała wnioski dowodowe, zatem na etapie rozpoznawania skargi kasacyjnej nie można przyjąć, że niesporządzenie protokołu elektronicznego wpłynęło na sytuację prawną powódki. Ponadto, należy podkreślić, że protokół elektroniczny oraz protokół tradycyjny (pisemny) są pod względem skutków procesowych równoważne.

Przywoływane w ramach tego samego zarzutu zdanie drugie art. 377 k.p.c. „sąd może zrezygnować ze sprawozdania za zgodą obecnych stron albo w przypadku ich niestawiennictwa, chyba że rozprawa odbywa się z udziałem publiczności”, jest przez skarżącą konfrontowane z tym, że w trakcie posiedzenia, po uprzednim uzyskaniu zgody stron, Sąd zrezygnował ze sprawozdania, mimo iż obecna była publiczność, tj. 3 osoby przedstawione przez Przewodniczącego jako aplikanci sądowi. W posiedzeniu udział wzięły powódka oraz pełnomocnik

pozwanego. Miały wiedzą o treści art. 377 k.p.c. i zgodziły się by Sąd zrezygnował ze sprawozdania w sprawie. W aktach sprawy nie ma wzmianki o obecności aplikantów na sali rozpraw. Niemniej brak sprawozdania za zgodą stron przy obecności aplikantów nie ma wpływu na wynik sprawy. Nadmienić należy, iż zakres sprawozdania sędziego determinują granice apelacji (art. 378 k.p.c.). W związku z tym, że apelacja jest pisemna, samo sprawozdanie ma charakter jednorazowy i może zostać ograniczone do poszczególnych zarzutów, czy zagadnień. W związku z takim charakterem apelacji, sam ustawodawca przewidział możliwość rezygnacji ze sprawozdania sędziego. Na taką rezygnację powódka wyraziła zgodę, co zostało odnotowane w protokole z rozprawy apelacyjnej.

Analogicznie należy odnieść się do pkt I.1.2), który jest kompilacją podnoszonych wyżej zarzutów, czyli dotyczących zakresu postępowania dowodowego, sporządzenia protokołu z posiedzenia w sprawie i zawartości pisemnego uzasadnienia wyroku. Tak w tym miejscu, jak i wyżej, skarżąca nie uzasadniła, w jaki sposób naruszenie tych przepisów miało wpływ na wynik sprawy.

Odnosnie do części skargi kasacyjnej, która dotyczy świadectwa pracy, należy wskazać, że Sąd Najwyższy postanowieniem z 5 kwietnia 2017 r. (II PK 43/17) odrzucił skargę kasacyjną w zakresie niedopuszczalnego kasacyjnego zaskarżenia orzeczenia w sprawie sprostowania świadectwa pracy (art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.). Powyższe orzeczenie zamyka postępowanie w tym przedmiocie.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego należy podkreślić, że ich ocena jest ściśle związana z ustaleniami poczynionymi w sprawie, które wiążą Sąd Najwyższy. Z ustaleń tych wynika, że powódka była pracownikiem służby cywilnej zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. W skład korpusu służby cywilnej wchodzi pracownicy i urzędnicy tej służby. Oznacza to, że korpus służby cywilnej nie ma jednolitego charakteru, bo obejmuje osoby o zróżnicowanym statusie prawnym - pracowników służby cywilnej i urzędników służby cywilnej. Dyferencjacja ta ma charakter normatywny i opiera się na kryterium podstawy zatrudnienia. Pracownikami służby cywilnej są osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, urzędnikami zaś - osoby zatrudnione na podstawie mianowania. Po wyroku Sądu Okręgowego w W. z 12 września 2011 r. powódkę przywrócono do pracy na poprzednie warunki pracy i płacy (k. (...) akt osobowych), a od 15

listopada 2012 r. zajmowała stanowisko głównego specjalisty zaliczane do grup stanowisk samodzielnych w służbie cywilnej (k. (...) akt osobowych). Podstawę jej zatrudnienia stanowiła umowa o pracę (z 16 stycznia 1997 r., zmieniona 1 sierpnia 1997 r.), była zatem pracownikiem służby cywilnej a nie urzędnikiem służby cywilnej (k. (...) akt osobowych). W tym też kontekście, milczenie ustawy o służbie cywilnej w zakresie rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem służby cywilnej, niebędącym urzędnikiem służby cywilnej, przemawia, w myśl art. 9 ust. 1 tej ustawy, za koniecznością stosowania regulacji przewidzianych w kodeksie pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2012 r., II PK 203/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 75 i z 18 lutego 2016 r., II PK 353/14, LEX nr 2013455). Mając to na uwadze należy uznać zarzut zawarty w pkt II. 1) za nieuzasadniony, gdyż rozwiązanie stosunku pracy z tą grupą pracowników korpusu służby cywilnej, do których należała powódka, jest regulowane przepisami Kodeksu pracy. Ponadto art. 64 i art. 65 ustawy o służbie cywilnej nie nakładają na pracodawcę obowiązku przeniesienia pracownika służby cywilnej na inne stanowisko służbowe w okolicznościach uniemożliwiających dalsze zatrudnienie. Gdyby taka była wola ustawodawcy, to zostałyby wyraźnie wyrażona w treści tych przepisów, tak jak w art. 66 ustawy, zgodnie z którym w razie likwidacji urzędu, w którym urzędnik służby cywilnej wykonuje pracę, lub reorganizacji tego urzędu w sposób uniemożliwiający dalsze zatrudnienie urzędnika służby cywilnej Szef Służby Cywilnej przenosi go do innego urzędu w tej samej lub innej miejscowości oraz zobowiązuje dyrektora generalnego tego urzędu do wyznaczenia urzędnikowi służby cywilnej stanowiska, uwzględniając jego przygotowanie zawodowe. Powódka nie była jednak urzędnikiem służby cywilnej, a przedstawiony wyżej obowiązek dotyczy tylko tej grupy członków korpusu służby cywilnej.

Podziału członków korpusu służby cywilnej nie zmienia także treść rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk urzędniczych, wymaganych kwalifikacji zawodowych, stopni służbowych urzędników służby cywilnej, mnożników do ustalania wynagradzania oraz szczegółowych zasad ustalania i wypłacania innych świadczeń przysługujących członkom korpusu służby cywilnej, w ramach którego powódka upatruje naruszenia § 1 i 2 (pkt II.2) skargi kasacyjnej. Rozporządzenie to, w

załączniku nr 1 zawiera tabelę grup stanowisk urzędniczych z podziałem na grupy stanowisk wyższych, średniego szczebla zarządzania, koordynujących, samodzielnych, specjalistycznych i wspomagających, wykaz stanowisk w poszczególnych grupach oraz kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy na stanowiskach urzędniczych. Przywołane rozporządzenie zawiera również określenie wymagań kwalifikacyjnych dla poszczególnych stanowisk. Należy podkreślić, że wymagania te nie są czynnikiem determinującym, czy dane stanowisko ma czy nie charakter urzędniczy, a jedynie wskazaniem, jakie warunki musi spełnić członek korpusu służby cywilnej, by mógł być na dane stanowisko powołany (M. Wujczyk, Komentarz do art. 99 ustawy o służbie cywilnej (w:) Prawo urzędnicze. Komentarz, red. K.W. Baran, LEX 2014). Mimo iż analizowane rozporządzenie nie dodaje spójności i przejrzystości systemowi stanowisk w służbie cywilnej, za nieuzasadniony należy uznać zarzut skarżącej naruszenia § 1 i 2 rozporządzenia, które w jej ocenie powinny mieć w sprawie zastosowanie i stanowić podstawę braku rozróżnienia na pracowników i urzędników służby cywilnej. Przepisy te zawierają jedynie treści mające służyć usystematyzowaniu zasad ustalania podstawy wynagrodzeń członków korpusu służby cywilnej i nie wprowadzają żadnej zmiany (gdyż nie mogą) do przepisów ustawy głównej.

Zarzutu naruszenia prawa materialnego sformułowanego w pkt II. 3) skargi kasacyjnej również nie można uznać za zasadny. Skarżąca nie podważyła ustalenia, że jej stanowisko było jedyne w strukturze całego departamentu, w którym pracowała. Zgodnie z informacjami zawartymi w piśmie „Zakres czynności pracownika” powódka pracowała jako główny specjalista, w Departamencie [...], zajmując samodzielne stanowisko ds. koordynacji prac. Charakter jej pracy był samodzielny a rodzaj wykonywanych obowiązków był specyficzny w porównaniu z obowiązkami innych pracowników. W ramach tego unikalnego stanowiska miała obowiązek, m.in.: monitorowania, analizowania i przygotowywania wniosków z orzecznictwa TK; monitorowania, analizowania i przygotowywania wniosków z orzecznictwa ETPCz; prowadzenia stron internetowych z projektami aktów prawnych Ministra [...] na BIP; prowadzenia korespondencji, archiwizacji, sprawdzania poprawności podpisu elektronicznego i dołączonych aktów normatywnych Ministra [...]; współpracy ze wszystkimi departamentami

Ministerstwa [...] w zakresie problemów [...] ; przygotowywania notatek, opinii i instrukcji [...] dla pracowników Ministerstwa [...] obsługujących BIP RPL-RCL; przygotowywania pism, opinii, odpowiedzi na interpelacje i zapytania poselskie [...]; prowadzenia rejestru wpływających i załatwionych spraw, w zakresie swojego stanowiska, w wewnętrznym rejestrze DPK oraz EOD. Departament [...], w którym pracowała powódka, został wydzielony, obok Departamentu [...] ze struktur Departamentu [...], który został zreorganizowany zarządzeniem Ministra [...] z 29 lutego 2012 r. w sprawie ustalania regulaminu organizacyjnego Ministerstwa [...] (Dz.Urz. Ministerstwa [...] z 12 marca 2012 r., poz. 25). Ponownie, zarządzeniem Ministra [...] z 30 stycznia 2015 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Ministerstwa [...] (Dz.Urz. Ministerstwa [...] z 30 stycznia 2015 r., poz. 54), zmieniono strukturę niektórych departamentów Ministerstwa [...], nieznacznie zmniejszając ich liczbę. Zmiana czasowa zbiega się z wypowiedzeniem umowy o pracę. W sprawie jest istotne, że z dwóch departamentów [...] utworzono jeden Departament [...]. Prowadziło to do redukcji etatów, co było zgodne z założeniami zmian mającymi prowadzić do likwidacji stanowisk samodzielnych ze względu na powielanie kompetencji w ramach struktury departamentów. W sprawie ustalono, że w wyniku powyższej reorganizacji stanowisko powódki - jako samodzielne - zostało zlikwidowane. Obowiązki koordynacyjne, które dotychczas wykonywała powódka, zostały przejęte przez kierownictwo nowego departamentu, zaś inne obowiązki przejęli referenci poszczególnych spraw. W związku z takim charakterem zmian organizacyjnych w zakresie departamentów ministerialnych i wynikającą z nich koniecznością likwidacji samodzielnych stanowisk, nie zachodziła konieczność ustalania przez pracodawcę określonych kryteriów doboru do zwolnienia, gdyż nie wystąpiła sytuacja, w której rozwiązanie umowy o pracę dotyczy pracownika wybranego przez pracodawcę z większej liczby osób zatrudnionych na takich samych lub podobnych stanowiskach pracy. Obowiązek taki ciąży na pracodawcy wówczas, gdy dochodzi do wypowiedzenia umowy o pracę z powodu likwidacji jednego z analogicznych stanowisk pracy. Powódka wykonywała szczególnego rodzaju obowiązki, wypełniała specyficzne zadania, nieporównywalne z zakresem obowiązków na innych stanowiskach w tym samym departamencie. Między innymi też z tego powodu, po zlikwidowaniu jej stanowiska, zakres jej obowiązków został

rozłożony na kilka osób. W tym też kontekście nie doszło do naruszenia art. 10 i art. 1 ustawy z 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy. Sąd Najwyższy podziela ocenę prawną trybu wypowiedzenia umowy o pracę jakiej dokonały Sądy pierwszej i drugiej instancji, tj. że było to wypowiedzenie indywidualne, a nie dokonane w ramach zwolnień grupowych. Również czynności kontrolne przeprowadzone przez PIP w Ministerstwie [...], w ramach zawiadomienia przez powódkę, nie wykazały nieprawidłowości w ramach zastosowanego trybu zwolnień, tj. nie potwierdziły wystąpienia zwolnień grupowych.

Wbrew temu co twierdzi powódka, w sprawie nie doszło także do naruszenia powołanych przepisów ustawy o związkach zawodowych oraz art. 52 § 3 k.p. i art. 38 § 1 k.p., gdyż powódka nie była członkiem związku zawodowego i organizacja związkowa nie reprezentowała interesów powódki (k. (...) akt osobowych). Oceny tej nie zmienia wystąpienie „do związków zawodowych przez zastępcę dyrektora w czasie nieobecności głównego dyrektora Departamentu, który reprezentuje pracodawcę w zakresie pracy i organizacji Departamentu”.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

r.g.